

LAMBERTUSBEIARDCONCERT IV HENGELO door
ROEL SMIT – op de stadhuisbeiaard
Zaterdag 25 juli 2020 om 14.30 uur

Bachprogramma – Bach overleed op 28 juli 1750

De beiaardier kondigt de programmanummers aan met een aantal klokslagen

Om 14.30 uur:

1. Preludium, Fuga en Allegro, BWV 998 Johann Sebastian Bach (1685 – 1750)
2. Klavierbüchlein für Anna Magdalena Johann Sebastian Bach
 Bist du bei mir (nr. 25)
3. Sarabanda con Partite, BWV 990 Johann Sebastian Bach
4. Klavierbüchlein für Anna Magdalena Johann Sebastian Bach
 Schaffs mit mir (nr. 35) – eventueel met geïmproviseerde variaties

Om 15.00 uur:

5. Partita II in d, BWV 1004 Johann Sebastian Bach
 allemanda – corrente – sarabanda – giga - ciaccona

BIJ HET PROGRAMMA

- In honorem Johann Sebastian Bach -

Over drie dagen is het 270 jaar geleden dat Bach overleed. Daarom vandaag een volledig Bachprogramma met daarop drie topwerken van deze componist, drie topwerken die tegelijkertijd drie eenlingen zijn.

Het **Preludium, Fuga en Allegro, BWV 998** is gecomponeerd voor luit of klavecimbel. Bach schreef vele malen een Preludium en Fuga, zowel voor klavecimbel als voor orgel. Maar het derde deel van BWV 998 maakt dit werk tot een eenling: nooit in zijn werk voegde Bach na een Preludium en Fuga een derde deel toe. Nu wel en hij noemt het eenvoudigweg een Allegro. Het Preludium heeft een dromerig, beschouwend karakter. De Fuga heeft een rustig thema, bestaande uit tonen van gelijke lengte. Bijzonder is de opbouw van deze Fuga: in het eerste deel wordt het thema zeer kalm geëxposeerd. Dan volgt deel twee met tonen die tweemaal zo snel gespeeld worden, waarbij het thema meermalen geheel of gedeeltelijk in de bassen (dus op de grotere klokken) te horen is. Tot slot wordt het eerste deel in zijn geheel herhaald, zodat de rust terugkeert. Misschien was dat laatste voor de componist de aanleiding nog een deel toe te voegen, een deel met vrolijke en snelle tonen, zodat er evenwicht ontstaat tussen kalm en snel, tussen beschouwelijkheid en vrolijkheid!

De **Sarabande con Partite, BWV 990** is het minder bekende broertje van die andere reeks variaties op een Sarabande: De Goldbergvariaties, BWV988. Beide werken werden geschreven voor klavecimbel. De Sarabande in het werk van vandaag heeft een statig en krachtig karakter. Daarna volgt een serie afwisselende variaties die wordt afgesloten met een paar dansvormen: Allemande, Courante, Gigue. Bach schreef niet vaak een thema met variaties. Naast de beroemde Goldbergvariaties is dit werk een eenling: minder bekend, doch zeer fraai en goed bedacht!

De **Partita II voor solo viool BWV 1004** sluit af met het beroemdste stuk dat Bach ooit voor viool heeft gecomponeerd en dat op klokken een wedergeboorte meemaakt die er zijn mag: de Ciaccona. Alle emoties die een mens kan meemaken heeft Bach in dit variatiewerk gestopt: vreugde en verdriet, uitbundigheid en

ingetogenheid, woede en berusting. Het stuk duurt een kwartier en wie het beluistert ervaart erna in zichzelf een nieuwe stilte!

Ook tijdens dit concert zullen twee nummers klinken uit het **Klavierbüchlein für Anna Magdalena Bach**. Ditmaal gaat het om twee liederen: **Bist du bei mir (nr. 25)** is een liefdesliedje en **Schaffs mit mir (nr. 35)** een kerklied uit Bach's tijd. Is er tijd over dan zal de beiaardier op dit tweede lied één of meer variaties improviseren.

ROEL SMIT is geboren in de stad Utrecht. Hij deed hoofdvakken orgel en schoolmuziek aan het conservatorium in die plaats. Zijn opleiding tot beiaardier kreeg hij aan de Nederlandse Beiaardschool bij Leen 't Hart en Peter Bakker. Als bekroning op die periode ontving hij van de beiaardschool de Prix d'Excellence, na een speciaal concert op de beiaard van Dordrecht.

Hij won verschillende prijzen voor interpretatie en improvisatie op internationale concoursen, o.a. op de Westertoren te Amsterdam. Maakte verschillende concertreizen naar de Verenigde Staten, door Europa, naar Nieuw Zeeland.

Hij werkt thans als stadsbeiaardier van Doetinchem en Hengelo (Ov), is organist aan de Joriskerk te Borculo en de Remigiuskkerk te Hengelo (Gld), en leidt zijn eigen muziekpracticum aan de Nieuwe Markt te Deventer: *Leven met Muziek*. Zie www.levenmetmuziek.com

LUISTERPLAATSEN

1. De plaats tussen de twee stadhuizen, die genoemd wordt *Bij de toren*. De klank van het carillon is daar sterk. Loop je naar de hoofdingang dan heb je de beste luisterafstand tot de toren. Bovendien sta je daar droog, mocht het gaan regenen.

2. Het *Bevrijderslaantje* dat loodrecht vanaf de Deldenerstraat loopt, naast de flat die *Trianon* heet. Daar klinkt het instrument poëtischer, maar bij verkeerde wind moet je er wel heel erg je oren spitsen. Er zijn een paar zitmogelijkheden.

CARILLONWANDELING

Tijdens het concert kun je een wandeling maken door de binnenstad, liefst langs plekken waar niet al teveel mensen zijn. De markt en het stationsplein moet je dan liever mijden. Het verkeerslawaaai is niet gemakkelijk te ontlopen. Een enkele keer kom je toch op aders als de Deldenerstraat en de Oldenzaalsestraat terecht. Loop je met een rollator? Dat heeft het grote voordeel dat je af en toe kunt gaan zitten, want erg veel bankjes kom je onderweg niet tegen.

We hebben de volgende rondwandeling voor je bedacht. Een enkele keer zul je het carillon niet kunnen horen. Daar staat tegenover dat je toren en carillon een paar keer vanuit een verrassende hoek kunt beleven! Je kunt deze wandeling bij iedere nieuwe alinea (na elke witregel) beginnen – je komt altijd weer uit waar je begonnen bent!

- Binnenplaats *Bij de toren* tussen het oude en het nieuwe stadhuis aflopen met je rug naar de toren.
- Voetpad langs de Deldenerstraat/Oldenzaalsestraat vanaf het nieuwe stadhuis richting Oldenzaal. Je loopt rechts van de weg en passeert de nieuwe parkeerplaats, de achterzijde van Action en AH, en parkeergarage Thiemsbrug. Bij het stoplicht ter hoogte van de Eikstraat steek je de Oldenzaalsestraat over.
- Loop de Eikstraat in.
- Ga linksom de Sparweg in.
- Op het Kastanjeplein meteen rechtsaf.
- Ga linksaf op de Dennenbosweg.

- Op de Bornsestraat meteen rechtsaf om de ijssalon heen.
- Bij nummer 50 de Bornsestraat oversteken – wees voorzichtig!

- Stap aan de overzijde over het lage hekje, bij het bord: *P - alleen voor bezoekers*. Rollator over het lage hekje tillen... Lukt dat?
 - Je houdt de grote parkeerplaats tegenover nummer 50 aan je linkerzijde en volgt de stenen muur aan je rechterzijde helemaal.
 - Recht voor je zie je het begin van een voetpad tussen de struiken. In de buurt staat een bord met *Contract voor onbepaalde tijd*. (Dat bord geldt niet voor jou....).
 - Volg het voetpad, het laat je meteen linksom gaan richting stadhuistoren.
 - Bij het einde van het voetpad kun je rechtsaf en onder een flatgebouw door.
 - Na die onderdoorgang neem je een voetpad schuin linksaf.
- Aangekomen op het *Bevrijderslaantje* (een duidelijk fietspad met ernaast een voetpad) loop je links af opnieuw richting stadhuistoren.
 - Je komt uit op de Deldenerstraat en steekt die over. Er is tegenwoordig een redelijk veilige voetgangersoversteekplaats.
 - Even naar rechts lopen en dan linksaf de Langestraat in.
- Ga 1^e straat rechtsaf (=Willemstraat).
 - Loop het pleintje over (=Willemsplein).
 - Sla dan linksaf (na de fietsenwinkel op het pleintje) de Brugstraat in
 - Loop in de richting van het dunne torentje op de Markt totdat je rechtsaf kunt gaan de Beeksteeg in.
 - Kom je op de Marskant (drukke straat!), steek dan meteen over.
- Overkant Marskant, bij nummer 27, gangetje (tussen flat en woonhuis) inlopen.
 - Sla bij het water rechtsaf de Dorpsmatenstraat in.
 - Ga aan het eind van de straat op de T-splitsing rechts. Je bent nog steeds op de Dorpsmatenstraat.
 - Met de straat meebuigen naar links totdat je komt bij de Emmaweg.
- Emmaweg oversteken en Helmersstraat ingaan.
 - Ga rechtsaf over het bruggetje met de blauwe hekjes.
 - Wandel over het parkeerterrein richting politiebureau (groot blauw pand).
 - Steek voorzichtig de straat (=de Marskant) over naar het Domineepad, dat links van het politiebureau (blauw gebouw) begint.
- Ga het Domineepad in.
 - Aangekomen in de **P**astoriestraat ga je rechtsom.
 - Ga op het pleintje links onder de stalen bogen door.
 - Je passeert het *Chicken House*, gaat schuin naar links het steegje door en komt uit op de Langestraat.
 - Loop de straat in richting stadhuistoren.
 - Pal voor de toren ga je links en je bent op de binnenplaats tussen het oude en het nieuwe stadhuis, de plaats die toepasselijk heet *Bij de toren*. Was je niet op deze plek gestart? Lees boven verder!